

Lilla katekesen

TVÅ SMÅ KATEKESER. BÅDA HAR ANVÄNTS I SKOLAN. Den ena har tillhört Axel Ludvig Wennberg som gick i skola på Tyresö men senare flyttade till Långvik på Ingarö. Den andra har tillhört Albin Jansson som gick i Skålsmara skola.

Alla hade en katekes. Därför var det klokt att skriva sitt namn i boken. Albins namn, pryddigt och enkelt, kan ha skrivits av hans lärarinna. Axel skrev själv sitt namn. Båda är tryckta i mitten av 1800-talet. De är slitna, väl använda, lite trasiga.

Den är inte stor, Luthers lilla katekes. Ungefär som en modern mobiltelefon. Men dess inflytande har varit gigantiskt. Under flera hundra år var denna lilla bok den viktigaste grunden för hela det svenska folkets uppfostran, värderingar och värdegrund. Den skulle var och en lära sig utantill, åtminstone de viktigaste delarna. Ordet katekes har grekiskt ursprung och betyder undervisning. Boken är en lärobok i den kristna trons huvudstycken, en sammanfattning av Bibelns viktigaste texter. Här skulle man läsa om hur man skulle förhålla sig till den överordnade gudomliga samhällsordningen.

Ursprunget till katekesen finns i Sachsen i Tyskland på 1500-talet. Prästen Martin Luther hade rest runt på landsbygden och till sin förfäran upptäckt att kunskapen om den kristna läran var i det närmaste obefintlig. ”Hjälp, käre Gud, så mycket elände jag har sett! Det olärda folket, särskilt i byarna, vet ju alls ingenting om den kristna läran, och tyvärr är många kyrkoherdar alldeles oskickliga och oförmögna att ge någon undervisning.”

